

MU Brno

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

**Chováme se správně v dopravě a v městských
hromadných prostředcích? Umíme pravidla pro chodce a
pro cyklisty?**

Studentky: Jitka Pejchalová

Marie Žáková

Místo realizace: ZŠ Kotlářská, Brno

Ročník: V.

Školní rok: 2006/2007

Ročník:1.

Návrh projektu

1. **Název:** Chováme se správně v dopravě a v městských hromadných prostředcích?
Umíme pravidla pro chodce a pro cyklisty?
2. **Typ projektu:** Projekt školní / celodenní.
3. **Smysl projektu:** Naučit děti bezpečnostní předpisy pro chodce a cyklisty, aby se bezpečně pohybovaly po veřejných komunikacích..Upevnit u dětí správné chování v MHD. Osvojit u dětí postupné fáze při přecházení křižovatek kvůli snížení nehodovosti.
4. **Výstup:** Děti si samy vytvoří knížku: „ Jak se chováme na ulici.“ Dále si vytvoří 6 nástěnných plakátů znázorňující různé situace na křižovatkách. Děti si osvojí základní pravidla chování na silnici, chodníku, křižovatce, při cyklistice.
5. **Formulace cílů:**
 - a) **Kognitivní cíle:** Děti si osvojí pravidla pro chodce, cyklisty, při přecházení vozovky, jak se chovat na křižovatkách a v MHD. Naučí se vybírat důležité informace z textu. Žáci domyslí děj křižovatky, který je jim určen a umístí do ní semaforey, dopravní prostředky a lidi.
 - b) **Afektivní cíle:** (postoje) Vytvoření vztahu uvědomění si bezpečnosti a ohrožení.
 - c) **Psychomotorické cíle:** Čtení, psaní, kreslení, stříhání nůžkami, lepení.
 - d) **Sociální cíle:** (vztahy) Spolupráce, důvěra, pomoc, komunikace.
6. **Předpokládané činnosti:**
 - Rozhovor žáků o bezpečnosti v dopravním provozu o tom, co již ví?.
 - Čtení pravidel pro chodce, cyklisty, přecházení vozovky a chování v MHD.
 - Vybírání nejdůležitějších pravidel.
 - Vypisování nejdůležitějších pravidel.
 - Dokreslování semaforu.
 - Vystřihování dopravních prostředků a lidí.
 - Lepení dopravních prostředků a lidí.

7. Organizace: 1. Hromadná, 2. skupinová

8. Metody a formy práce:

a) **Klasické výukové metody:**

- **Metody slovní** – Vysvětlování, práce s textem a rozhovor.
- **Metody názorně-demonstrační** – Předvádění a pozorování.
- **Metody dovednostně-praktické**-Napodobování, manipulování.

b) **Aktivizující metody:**

- Diskusní, řešení problémů, situační.

c) **Komplexní výukové metody:**

- Frontální výuka, skupinová a kooperativní výuka, učení v životních situacích,.

9. Předpokládané pomůcky: Nástěnný plakát s dopravními značkami; vypsaná pravidla pro chodce, cyklistu, přecházení vozovky a chování v MHD; tvrdé papíry formátu A5; psací potřeby; 6 různých předkreslených křižovatek se semaforem; pastelky; nůžky; lepidla; nakopírované obrázky s dopravními prostředky a různými lidmi.

10. Způsob prezentace projektu: Společné zhodnocení projektu ve třídě. Rozprava o tom, co si žáci sami vytvořili, co se nového naučili. Vystavení prací na chodbě.

11. Způsob hodnocení: Individuální hodnocení znalostí pravidel dopravního provozu jednotlivých žáků a hodnocení celých skupin za provedenou skupinovou práci.

Realizace projektu

1. Charakteristika třídy:

- 20 dětí (9 chlapců a 11 dívek).
- Děti nejsou stabilně rozděleny do skupin, ale ve skupinkách spolupracovaly.
- Děti byly během realizace ukázněné a hodné. Občas, při zabrání do práce, mluvily hlasitěji, ale po upozornění se zklidnily. Při rozhovoru se chtěly svěřit se svými zkušenostmi ostatním žákům. Při plnění úkolů byly pracovití a práce je velmi bavila.

2. Průběh projektu:

- Na začátku jsme si s dětmi povídali o zážitcích ze silničního provozu, ujasnili jsme si pravidla pro chodce, cyklistu, přecházení vozovky a jak se máme chovat v MHD. Řekli jsme si, jaké jsou nejčastější úrazy v dopravním provozu a jejich následky a jak se jim dá předejít. Po rozhovoru se pochválí jedinci, kteří předali nové vědomosti i ostatním.
- Děti vytvořily 5 skupin. V 1. skupině každý navrhl a nakreslil úvodní stranu pro knížku *Jak se chováme na ulici*. Ve 2. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla pro chodce a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. Ve 3. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla pro cyklisty a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. Ve 4. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla pro přecházení vozovky a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. A v 5. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla správného chování v MHD a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. Po dopsání a dokreslení následovala pochvala za skupinovou spolupráci.
- Děti vytvořily 6 skupin. Každá skupina měla předkreslenou křižovatku na formát A1 s jedním vykresleným semaforem. Děti po konzultaci s učitelkou dokreslily právě svítící světla na ostatních semaforech v křižovatce. Po té křižovatku vykreslily a začaly vystříhávat nakopírované dopravní prostředky a lidi, které na konec po konzultaci s učitelkou vlepily do křižovatky. Po dokončení práce ve všech skupinách následoval hromadný rozhovor o každé vytvořené křižovatce, jak probíhají její jednotlivé fáze provozu. Nakonec následovala pochvala za skupinovou spolupráci a vytvořené křižovatky a výstava vytvořených křižovatek na chodbě.

3. **Texty k projektu:** viz.str. 6., 7., 8., 9.

4. **Práce dětí:** viz.fotografie str.10.

Texty k projektu

Zásady správného chování chodce:

- Chodíme vpravo,
- nehrajeme si (bezpečná místa pro hry jsou např.: hřiště, obytná zóna...),
- využíváme stezky pro chodce,
- nevstupovat na místa, kde je vstup chodcům zakázán,
- nehrajeme si s míčem,
- ohleduplné chování k chodcům,
- neběháme a nevrážíme do lidí,
- malé děti mohou jezdit na kole po chodníku,
- při chůzi si nečteme a všímáme si okolí,
- na chodníku se nekloužeme,
- chodník nepoužíváme k sáňkování,
- znalost základních dopravních značek: Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Přejechod pro chodce,
- používání oděvů, aktovek v pestrých signálních barvách, nebo s reflexními nášivkami,
- chováme se ukázněně.

Přecházení vozovky:

- Vozovku přecházíme bezpečně, vždy na vyznačeném přechodu pro chodce,
- musíme pořádně rozhlédnou doleva, doprava a znovu doleva,
- neběháme, nehoníme se, nevrážíme do sebe,
- vždy musíme respektovat semafor,
- používáme nadchodu a podchodu pro větší bezpečnost,
- nepřecházíme mezi zaparkovanými vozidly,
- nepřecházíme šikmo přes vozovku,
- nepřecházíme vozovku na nepřehledných místech,
- používání pestrých a reflexních barev oblečení pro lepší viditelnost,
- chováme se ohleduplně a ukázněně,
- při přechodu na více proudé vozovky vstupujeme pouze tehdy, není - li v dohledu vozidlo v žádném jízdním pruhu, nebo tehdy, až vozidla ve všech jízdních pruzích zastaví.

Pravidla jízdy na kole

- Jezdíme u pravého okraje vozovky,
- od pravého okraje vozovky se smí cyklista vzdálit jen při objíždění, předjíždění a odbočování,
- vždy se musíme podívat před sebe a ohlédnout se za sebe a dát přednost v jízdě vozidlům,
- znalost pravidel provozu na komunikacích,
- při vyhýbání, objíždění, odbočování vždy musíme předem ukázat směr jízdy,
- povinné vybavení jízdního kola (brzdy, světlomet, přední odrazka, koncové červené světlo, zadní červená odrazka...),
- od 12 let mohou děti samy používat jízdní kola na veřejných komunikacích,
- využíváme stezky pro cyklisty,
- chováme se ohleduplně a ukázněně,
- používání pestrých a reflexních barev oblečení pro lepší viditelnost,
- vždy musíme mít cyklistickou přilbu.

Chování v hromadných dopravních prostředcích

- Znalost hromadných dopravních prostředků,
- orientace v jízdních řádech,
- na zastávce se chováme ukázněně,
- dodržujeme pravidla vhodného chování,
- při nástupu nejdříve necháme cestující vysednout a potom teprve nastupují,
- snažíme se pomoci starým a nemocným lidem,
- při nástupu a výstupu musíme vždy dbát zvýšené opatrnosti,
- nehoníme se, nevrážíme do druhých lidí, nežducháme se,
- při přecházení vozovky na zastávce MHD vždy musíme dbát zvýšené opatrnosti,
- vždy se chováme slušně a ohleduplně.

MU Brno

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

**Chováme se správně v dopravě a v městských
hromadných prostředcích? Umíme pravidla pro chodce a
pro cyklisty?**

Studentky: Jitka Pejchalová

Marie Žáková

Místo realizace: ZŠ Kotlářská, Brno

Ročník: V.

Školní rok: 2006/2007

Ročník:1.

Návrh projektu

12. Název: Chováme se správně v dopravě a v městských hromadných prostředcích?

Umíme pravidla pro chodce a pro cyklisty?

13. Typ projektu: Projekt školní / celodenní.

14. Smysl projektu: Naučit děti bezpečnostní předpisy pro chodce a cyklisty, aby se bezpečně pohybovaly po veřejných komunikacích. Upevnit u dětí správné chování v MHD. Osvojit u dětí postupné fáze při přecházení křižovatek kvůli snížení nehodovosti.

15. Výstup: Děti si samy vytvoří knížku: „ Jak se chováme na ulici.“ Dále si vytvoří 6 nástěnných plakátů znázorňující různé situace na křižovatkách. Děti si osvojí základní pravidla chování na silnici, chodníku, křižovatce, při cyklistice.

16. Formulace cílů:

- a) **Kognitivní cíle:** Děti si osvojí pravidla pro chodce, cyklisty, při přecházení vozovky, jak se chovat na křižovatkách a v MHD. Naučí se vybírat důležité informace z textu. Žáci domyslí děj křižovatky, který je jim určen a umístí do ní semaforey, dopravní prostředky a lidi.
- b) **Afektivní cíle:** (postoje) Vytvoření vztahu uvědomění si bezpečnosti a ohrožení.
- c) **Psychomotorické cíle:** Čtení, psaní, kreslení, stříhání nůžkami, lepení.
- d) **Sociální cíle:** (vztahy) Spolupráce, důvěra, pomoc, komunikace.

17. Předpokládané činnosti:

- Rozhovor žáků o bezpečnosti v dopravním provozu o tom, co již ví?
- Čtení pravidel pro chodce, cyklisty, přecházení vozovky a chování v MHD.
- Vybírání nejdůležitějších pravidel.
- Vypisování nejdůležitějších pravidel.
- Dokreslování semaforu.
- Vystřihování dopravních prostředků a lidí.
- Lepení dopravních prostředků a lidí.

18. Organizace: 1. Hromadná, 2. skupinová

19. Metody a formy práce:

a) **Klasické výukové metody:**

- **Metody slovní** – Vysvětlování, práce s textem a rozhovor.
- **Metody názorně-demonstrační** – Předvádění a pozorování.
- **Metody dovednostně-praktické**-Napodobování, manipulování.

b) **Aktivizující metody:**

- Diskusní, řešení problémů, situační.

c) **Komplexní výukové metody:**

- Frontální výuka, skupinová a kooperativní výuka, učení v životních situacích,.

20. Předpokládané pomůcky: Nástěnný plakát s dopravními značkami; vypsaná pravidla pro chodce, cyklistu, přecházení vozovky a chování v MHD; tvrdé papíry formátu A5; psací potřeby; 6 různých předkreslených křižovatek se semaforem; pastelky; nůžky; lepidla; nakopírované obrázky s dopravními prostředky a různými lidmi.

21. Způsob prezentace projektu: Společné zhodnocení projektu ve třídě. Rozprava o tom, co si žáci sami vytvořili, co se nového naučili. Vystavení prací na chodbě.

22. Způsob hodnocení: Individuální hodnocení znalostí pravidel dopravního provozu jednotlivých žáků a hodnocení celých skupin za provedenou skupinovou práci.

Realizace projektu

5. Charakteristika třídy:

- 20 dětí (9 chlapců a 11 dívek).
- Děti nejsou stabilně rozděleny do skupin, ale ve skupinkách spolupracovaly.
- Děti byly během realizace ukázněné a hodné. Občas, při zabrání do práce, mluvily hlasitěji, ale po upozornění se zklidnily. Při rozhovoru se chtěly svěřit se svými zkušenostmi ostatním žákům. Při plnění úkolů byly pracovití a práce je velmi bavila.

6. Průběh projektu:

- Na začátku jsme si s dětmi povídali o zážitcích ze silničního provozu, ujasnili jsme si pravidla pro chodce, cyklistu, přecházení vozovky a jak se máme chovat v MHD. Řekli jsme si, jaké jsou nejčastější úrazy v dopravním provozu a jejich následky a jak se jim dá předejít. Po rozhovoru se pochválí jedinci, kteří předali nové vědomosti i ostatním.
- Děti vytvořily 5 skupin. V 1. skupině každý navrhl a nakreslil úvodní stranu pro knížku *Jak se chováme na ulici*. Ve 2. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla pro chodce a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. Ve 3. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla pro cyklisty a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. Ve 4. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla pro přecházení vozovky a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. A v 5. skupině si děti nejdříve přečetly pravidla správného chování v MHD a po té každý ze skupiny vypsál ty nejdůležitější. Po dopsání a dokreslení následovala pochvala za skupinovou spolupráci.
- Děti vytvořily 6 skupin. Každá skupina měla předkreslenou křižovatku na formát A1 s jedním vykresleným semaforem. Děti po konzultaci s učitelkou dokreslily právě svítící světla na ostatních semaforech v křižovatce. Po té křižovatku vykreslily a začaly vystřihávat nakopírované dopravní prostředky a lidi, které na konec po konzultaci s učitelkou vlepily do křižovatky. Po dokončení práce ve všech skupinách následoval hromadný rozhovor o každé vytvořené křižovatce, jak probíhají její jednotlivé fáze provozu. Nakonec následovala pochvala za skupinovou spolupráci a vytvořené křižovatky a výstava vytvořených křižovatek na chodbě.

7. **Texty k projektu:** viz.str. 6., 7., 8., 9.

8. **Práce dětí:** viz.fotografie str.10.

Texty k projektu

Zásady správného chování chodce:

- Chodíme vpravo,
- nehrajeme si (bezpečná místa pro hry jsou např.: hřiště, obytná zóna...),
- využíváme stezky pro chodce,
- nevstupovat na místa, kde je vstup chodcům zakázán,
- nehrajeme si s míčem,
- ohleduplné chování k chodcům,
- neběháme a nevrážíme do lidí,
- malé děti mohou jezdit na kole po chodníku,
- při chůzi si nečteme a všímáme si okolí,
- na chodníku se nekloužeme,
- chodník nepoužíváme k sáňkování,
- znalost základních dopravních značek: Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Přejezd pro chodce,
- používání oděvů, aktovek v pestrých signálních barvách, nebo s reflexními nášivkami,
- chováme se ukázněně.

Přecházení vozovky:

- Vozovku přecházíme bezpečně, vždy na vyznačeném přechodu pro chodce,
- musíme pořádně rozhlédnou doleva, doprava a znovu doleva,
- neběháme, nehoníme se, nevrážíme do sebe,
- vždy musíme respektovat semafor,
- používáme nadchodu a podchodu pro větší bezpečnost,
- nepřecházíme mezi zaparkovanými vozidly,
- nepřecházíme šikmo přes vozovku,
- nepřecházíme vozovku na nepřehledných místech,
- používání pestrých a reflexních barev oblečení pro lepší viditelnost,
- chováme se ohleduplně a ukázněně,
- při přechodu na více proudé vozovky vstupujeme pouze tehdy, není - li v dohledu vozidlo v žádném jízdním pruhu, nebo tehdy, až vozidla ve všech jízdních pruzích zastaví.

Pravidla jízdy na kole

- Jezdíme u pravého okraje vozovky,
- od pravého okraje vozovky se smí cyklista vzdálit jen při objíždění, předjíždění a odbočování,
- vždy se musíme podívat před sebe a ohlédnout se za sebe a dát přednost v jízdě vozidlům,
- znalost pravidel provozu na komunikacích,
- při vyhýbání, objíždění, odbočování vždy musíme předem ukázat směr jízdy,
- povinné vybavení jízdního kola (brzdy, světlomet, přední odrazka, koncové červené světlo, zadní červená odrazka...),
- od 12 let mohou děti samy používat jízdní kola na veřejných komunikacích,
- využíváme stezky pro cyklisty,
- chováme se ohleduplně a ukázněně,
- používání pestrých a reflexních barev oblečení pro lepší viditelnost,
- vždy musíme mít cyklistickou přilbu.

Chování v hromadných dopravních prostředcích

- Znalost hromadných dopravních prostředků,
- orientace v jízdních řádech,
- na zastávce se chováme ukázněně,
- dodržujeme pravidla vhodného chování,
- při nástupu nejdříve necháme cestující vysednout a potom teprve nastupují,
- snažíme se pomoci starým a nemocným lidem,
- při nástupu a výstupu musíme vždy dbát zvýšené opatrnosti,
- nehoníme se, nevrážíme do druhých lidí, nežducháme se,
- při přecházení vozovky na zastávce MHD vždy musíme dbát zvýšené opatrnosti,
- vždy se chováme slušně a ohleduplně.

Sebereflexe Marie Žákové

- 1. Z realizace projektu jsem měla dobrý pocit. Děti spolupracovaly, práce je bavila. Děti měly zájem dozvědět se něco nového. Práce na projektu jim připadala velmi důležitá. Na konci projektového dne bylo vidět, že si děti pravidla a zásady chování na silnici osvojily.*
- 2. Myslím si, že výukové cíle byli splněny, protože děti práce obohatila nejen vědomostmi, ale také schopností komunikovat, spolupracovat, umění vybírat z textu ty nejpodstatnější věci, uvědomění si zodpovědnosti sám za sebe. Důležité bylo, aby si děti vzájemně pomáhaly, důvěřovaly. A to si myslím, že se nám podařilo. Při naplňování psychomotorických cílů jako bylo čtení, psaní, kreslení, stříhání nůžkami nebo lepení děti dobře pracovaly, práce je bavila, protože to byla pro ně změna (klasické psaní do písanek).*
- 3. V průběhu projektu nedošlo k žádným závažným změnám. Spíše jsme byly příjemně překvapeny, jak se děti snažily a poctivě pracovaly.*
- 4. Bylo to možná i tím, že ve třídě jsme měly velmi dobré podmínky pro realizaci projektu. Spolupráce s učitelem byla také výborná.*
- 5. Volba vyučovacích metod a forem výuky byla vhodná, nic bych na ní neměnila.*
- 6. Projekt byl pro děti přínosem v osvojení zásad správného chování na silnici, na přechodu pro chodce, na chodníku a při jízdě na kole. Dále projekt děti obohatil v sociálních vztazích.*
- 7. Pro mě byl projekt přínosem hlavně v uvědomění si jak projekt vytvářet a realizovat. Nejdříve jsme měla z projektu strach, nevěděla jsem jak projekt vytvářet, ale po realizaci projektu jsem měla velmi dobrý pocit z dobře odvedené práce.*
- 9. Při realizaci projektu mě překvapilo, jak jsou děti šikovné a schopné pracovat, když je práce baví a jsou motivovány. Myslím si, že bychom neměly děti podceňovat a snažit se je posouvat v jejich vědění neustále dopředu.*

Sebereflexe Jitky Pejchalové

- 1. Myslím si, že projektový den se nám podařil. Smysl projektu byl splněn. Realizace se nám povedla, děti to velice bavilo a zaujalo a z projektového dne si odnesly mnoho důležitých informací.*
- 2. Výukové cíle byly z velké části splněny. Děti si osvojily pravidla správného chování v dopravním provozu, které dokáží použít v reálném životě. Také se naučily vyhledávat důležité informace z textů, které jsou přiměřené jejich věku. Uvědomily si možnost ohrožení při nesprávném chování v dopravním provozu. Při realizaci projektu si procvičily čtení, jemnou motoriku a upevnily si vztahy mezi sebou při vzájemné spolupráci.*
- 3. Během projektu nedošlo k žádným změnám.*
- 4. Podmínky pro realizaci projektu byly dobré, ale mohly by být lepší, kdyby bylo lepší materiální zabezpečení. Spolupráce s učitelem byla výborná.*
- 5. Metody a formy byly nenásilné. Většinou se ty samé používaly při běžné výuce.*
- 6. Děti si osvojily správné chování v dopravním provozu v reálném životě, naučily se, jak mají vyhledávat podstatné informace z textu a upevnily si vztahy a komunikaci mezi sebou.*
- 7. Při realizaci projektu jsem se naučila, jak se projekt dělá a realizuje.*
- 8. Nevím, nemůžu to posoudit po realizaci jednoho projektu. Myslím si, že vylepšování realizace projektů mi umožní více praxe.*
- 9. Při realizaci projektu mě zaujalo, jak děti práce bavila, jejich aktivita a chtivost něco vytvořit. Byla jsem překvapená, že vydržely pracovat 4 hodiny na jedno téma.*